

SADRŽAJ:

- / Održan seminar pod nazivom *Borba protiv korupcije u zaštićenim prirodnim područjima*
- / Upravni postupak u području zaštite prirode
- / Iskustva iz rada Inspekcije zaštite prirode
- / Odgovornost za štetu - Građansko-pravna zaštita okoliša
- / Arhuška konvencija i pravo javnosti na sudjelovanje pri okolišnim postupcima
- / Kolektivno pravna zaštita okoliša
- / Kazneno pravna zaštita okoliša

NOVI PRISTUP UPRAVLJANJU ZAŠTIĆENIM I NATURA 2000 PODRUČJIMA

Broj 03 / godina 2016.

Održan seminar pod nazivom *Borba protiv korupcije u upravljanju zaštićenim prirodnim područjima*

Koncem studenoga 2016. godine na Pravnom fakultetu u Osijeku održan je seminar pod nazivom *Borba protiv korupcije u upravljanju zaštićenim područjima* u organizaciji Udruge za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek i partnera Pravnom fakultetom Osijek, Udrugom za zaštitu okoliša i prirode iz Karlovca (Eko Pan), Zaštitarsko-ekološkom organizacijom Nobilis iz Čakovca te World Wide Fund for Nature Austria.

Seminar je okupio više od 90 uzvanika, predstavnika Ministarstva zaštite okoliša i energetike, javnih ustanova, agencija, sudova, upravnih odjela županija i grada Osijeka, fakulteta, lokalnih tvrtki, predstavnika Hrvatskih voda, udruga te studenata.

Seminar je otvorio dr. sc. Dražen Šimleša s Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar koji je predstavio istraživanje o upravljanju zaštićenim i NATURA 2000 područjima – od trenutne prakse prema novim pristupima. Ovo istraživanje provedeno je u sedam županija s dva cilja: analize stanja i kretanja stanovništva, socio-ekonomskih karakteristika, razine obrazovanosti, interakcije i odnosa s prirodom kao i pregled zaštićenih i NATURA 2000 područja; te analize prirodnih potencijala i modela upravljanja prirodnim potencijalima posebno NATURA 2000 i zaštićenim područjima.

Kao primjere dobre prakse u upravljanju zaštićenim i NATURA 2000 područjima navedeni su: Društvo za promatranje i proučavanje ptica Slovenije, koji upravljaju prirodnim rezervatom Škocjanski zaljev u blizini Kopra, prirodnim rezervatom Iški morost u blizini Ljubljane te prirodnim rezervatom Ormoške lagune u dolini rijeke Drave. U Francuskoj djeluju upravna vijeća (COFIL – comité de pilotage), a u Italiji Organizacije zajedničkog vlasništva (Consorti Vicinali). U Hrvatskoj je za primjer navedena međusektorska suradnja između udruge BED (Brodsko ekološko društvo), braniteljske zadruge i lokalne zajednice te Javne ustanove za upravljanje zaštićenim vrijednostima Brodsko-posavske županije koji zajednički upravljaju Zaštićenim krajobrazom (ZK) Gajna. Navedena su i Savjetodavna vijeća - grada Splita, Šibensko-kninske županije, Suradnička vijeća - Parka prirode Telašćica na Dugom otoku, Parka prirode Lastovsko otočje, ZK Odransko polje, Suradničko vijeće PP Lonjsko polje 2004., Suradničko vijeće za širu regiju Srednju Posavinu 2006., Forum za održivi turizam.

Kriteriji dobrog, participativnog procesa su inkluzivnost, ravnoteža, povezanost i mogućnost prelijevanja/kopiranja.

Jasnija uloga i odgovornost Javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjima podrazumijeva preklapanje dužnosti u upravljanju zaštićenim područjima, bolju koordiniranost i komunikaciju oko koncesija (i koncesijskih odobrenja) na područjima Javnih ustanova.

Jačanje stručnih kapaciteta i podrška kvaliteti rada Javnih ustanova za upravljanje zaštićenim područjima podrazumijeva donošenje Planova upravljanja Javnih ustanova, ujednačenu prezentaciju rada preko komunikacijskih alata (i koncesijskih odobrenja) na područjima Javnih ustanova, zapošljavanje stručnih kadrova na konkretnim poslovima i veća financijska ulaganja.

Poticati uključivanje zainteresiranih dionika i aktivnih građana u (su)upravljanje područjima za upravljanje zaštićenim područjima znači educiranje svih dionika o važnosti, ali i odgovornosti koje donosi (su)upravljanje zaštićenim područjima, bolju koordiniranost i komunikaciju oko koncesija (i koncesijskih odobrenja) na područjima Javnih ustanova, potpora primjerima dobre prakse.

Upravni spor i upravni postupak u području zaštite prirode

Božidar Horvat, predsjednik Upravnoga suda u Osijeku govorio je o upravnim sporovima i postupcima u području zaštite prirode. Ono što je vidljivo kroz praksu Upravnih sudova jest da ocjena zakonitosti provedenog upravnog postupka slijedi uglavnom nakon jednostupanjskog upravnog postupka, dakle nema žalbene instance. Ono što je sporno jest pitanje nadležnosti. Mora se istaknuti da upravni spor primijenjuje Zakon o upravnim sporovima koji je stupio na snagu 1. siječnja 2012. godine i ima potpuno novo uređenje ocjene zakonitosti i zaštite pred upravnim sudovima od postupanja javno-pravnih tijela.

Sama nadležnost determinirana je time da upravni sudovi ocjenjuju zakonitost pojedinačnog akta, odnosno upravnog akta koje donosi neko javno-pravno tijelo, to je u pravilu nadležno ministarstvo ili određeni provedeni upravni postupak, koji ne završava donošenjem rješenja, već postupanjem po obavijesti i to je predmet upravnog spora.

Da bi došlo do upravnog spora i da bi upravni sudovi odlučivali o ocjeni zakonitosti mora se podnijeti upravni postupak, u pravilu jednostupanjski, u kojem će nadležno ministarstvo ili javno-pravno tijelo, ili donijeti rješenje o određenom konkretnom primjeru ili će obavijestiti stranku u tom upravnim postupku o određenim njegovim pravima, obvezama i pravnom interesu, nakon čega su ostvarene procesne pretpostavke za upravni spor.

Ono što je u praksi primijećeno jest dominiranje sporova vezanih uz primjenu Zakona o vodama i Zakona o zaštiti prirode.

Zakon o vodama je zanimljiv, budući da je u praksi utvrđeno da tužitelji, kada dolaze do rješenja, odnosno dobivaju rješenje, miješaju novi i stari zakon, zaboravljaju da je novi Zakon o vodama u primjeni i da on uređuje i određuje što je javno dobro, kako ono postaje javno dobro. Obično se pozivaju na stari zakon i na činjenicu upisa u javnim knjigama, ističu kako je postupak ranije proveden, temeljem tog postupka su upisani kao zemljišno-knjižni vlasnici te ne razumiju zašto se sad ponovno vodi o tome nekakav postupak.

Novi zakon nalaže ponovno uređivanje ovog upravnog područja. Praksa je pokazala kako je to postupak koji se uglavnom pokreće po službenoj dužnosti. Konkretno ministarstvo, u primjeni Zakona o vodama, pokreće postupak po službenoj dužnosti i utvrđuje je li nešto javno dobro i kako provesti onda taj postupak. Ono što je važno, bilo da je postupak pokrenut prema službenoj dužnosti ili na zahtjev stranke, jest teret dokazivanja. Ako javno-pravno tijelo pokreće postupak po službenoj dužnosti, ono je dužno utvrđivati sve činjenice i predočavati to stranci na koju se postupak odnosi.

Tu je procesna aktivnost stranke u upravnom postupku manja, odnosno nije toliko naglašena i određena. U protivnom, ako se pokreće postupak na zahtjev stranke, tu stranka mora biti aktivna u upravnom postupku, jer o tome ovisi i ishod upravnog spora. Primjena zakona o vodama, odnosno utvrđivanje javnog dobra uvijek se očituje kroz činjenicu definira li se nekretnina kao javno dobro i upisuje li se ona u zemljišne knjige. Tako zapravo kreće upravni postupak.

U okviru Zakona o zaštiti prirode, pokretanje upravnog postupka i donošenje rješenja je uglavnom na zahtjev stranke, a to je zahtjev za izdavanje uvjeta zaštite prirode.

Iskustva iz rada Inspekcije zaštite prirode

Vrlo zanimljivo bilo je izlaganje višeg inspektora zaštite prirode pri Ministarstvu zaštite okoliša i energetike, gosp. Željka Vukovića koji je predstavio nekoliko iskustava iz svog dosadašnjeg rada.

Jedna od prvih stvari s kojima se inspektor Vuković susreo, na samom početku svoga rada, bila je sječa drvene mase u posebnom zoološkom rezervatu, zaštićenom području u Kopačkom ritu. Na području koje ima tu vrstu zaštite nije dozvoljeno kretanje bez dopuštenja nadležnoga ministarstva, a kamoli vršiti sječa drva, lov ribe i ostalih životinje, branje gljiva itd. Na samom terenu zatečen je lokalni drvosječa u sječi drva. Inspektor je zabranio nastavak aktivnosti, a potom izvršio inspekcijski nadzor pravne osobe koja gospodari tom šumom.

U Parku prirode Papuk vršena je protuzakonita eksploatacija rude. Odlaskom na teren inpektor je utvrdio kako kamenolom koji je eksploatirao kamen nije imao potrebne uvjete zaštite prirode. Zabranjen je daljnji rad kamenoloma, dok ne stekne potrebne uvjete za legalan nastavak eksploatacije kamena.

Sljedeći primjer je izgradnja šumske ceste, također u Parku prirode Papuk. Inspektor Vuković je zaprimio poziv nadzornika navedene javne ustanove, jer je pravna osoba, koja gospodari šumskim resursima, počela izgradnju ceste širine 8 metara i dužine nekoliko kilometara, za njihove potrebe, bez ikakvih dopuštenja i bilo kakvih planova koji su predvidjeli takve radove. Podnešena je kaznena prijava.

Sljedeći primjer vezan je uz Park prirode Kopački rit. Vršen je nadzor protuzakonitog ribolova zajedno sa ribočuvarima u čamcu tijekom noći. Na području Parka prirode bilo je postavljeno oko tridesetak vrški na ulaze u rukavce, kroz koje inače riba migrira kako bi se mrijestila. Obzirom da je Kopački rit, iza Delte Dunava, najveće prirodno mrijestilište slatkododne ribe u Europi, takva vrsta krivolova izaziva velike posljedice za mrijest ribe. Osim toga, bilo je i vrijeme lovostaja, što znači potpuna zabrana lova. U pronađenim vrškama pronađeno je oko 100 kilograma šarana, soma i smuđa te 5 uginulih vidri. Inače, vidre su strogo zaštićena vrsta i odštetna cijena za jednu vidru iznosi oko 30.000 kuna. Podnešene su kaznene prijave.

Posljednji primjer koji nam je prezentirao inpektor Vuković je slučaj s vabilicama za prepelice. Naime, dobio je prijavu da se na području sela Mikleuš čuju vabilice. Prepelica je inače lovna divljač, nije strogo zaštićena, ali način na koji se lovi – vabilicama, u suprotnosti je sa zakonom o zaštiti prirode. U Zakonu je navedeno da je zabranjen lov ptica sredstvima koja uzrokuju masovan odstrel. Prilikom izlaska na teren, inspektor je „ulovio“ lovce i podnio prijave.

Odgovornost za štetu Građansko-pravna zaštita okoliša

Doc.dr.sc. Dubravka Klasiček, s Katedre građansko-pravnih znanosti Pravnog fakulteta Osijek započela je svoje izlaganje s definicijom emisija (krute, plinovite ili tekuće tvari koje dolaze s jedne nekretnine i utječu na susjedne nekretnine) i njihovoj podjeli (na posredne i neposredne). Uobičajene emisije su neminovne te bi za takve situacije trebalo imati razumijevanja.

Što se tiče neposrednih emisija, to su obično situacije namjernog izljevanja otpadnih voda ili bacanja smeća na susjednu nekretninu, emisije od kojih prijeti znatnija šteta. Procjena se vrši od slučaja do slučaja.

U slučajevima prekomjerne i neposredne emisije, vlasnici susjednih nekretnina, sukladno Zakonu o vlasništvu, imaju pravo zahtijevati uklanjanje uzroka emisije, naknadu štete ukoliko ona nastane i prestanak aktivnosti koje izazivaju takve emisije. Zakon o obveznim odnosima (čl. 1047) kaže da je svatko ovlašten zahtijevati od potencijalnog onečišćivača uklanjanje izvora opasnosti i zahtijevati da se uzdrži od djelatnosti koja izaziva uznemiravanje i opasnost od štete. Zahtjev se može podnijeti u svoje ime, ali i u ime neodređenog broja ljudi, također postoji opcija obraćanja sudu kako bi se poduzele odgovarajuće mjere za sprječavanje nastanka štete ili uznemiravanja kao i da se naredi uklanjanje izvora opasnosti, i to sve na trošak posjednika izvora opasnosti. Ako se radi o šteti koja dolazi od neke opće korisne djelatnosti za koju postoji odobrenje javnog tijela, a što je najčešće slučaj, potencijalni oštećenici ne mogu tražiti prestanak takve aktivnosti.

Mogu samo tražiti postavljanje određenih zaštitnih mjera, npr. pročišćivača, filtera itd. U slučaju da šteta ipak nastane od takve opće korisne djelatnosti, oštećenici imaju pravo tražiti samo naknadu prekomjerne štete.

No, vrlo često šteta nastaje, i onda dolazi do poduzimanja represivnih mjera, koje nam govore tko i na koji način odgovara za štetu koja je nastala onečišćenjem okoliša. Onečišćenje okoliša se definira kao promjena stanja okoliša izazvana ispuštanjem, unošenjem ili odlaganjem štetnih tvari, ispuštanjem energije i utjecajem drugih štetnih zahvata i pojava po okoliš.

Ekološka šteta je oštećenje ili gubitak prirodne funkcije pojedinih dijelova okoliša. Zakon kaže da pravne i fizičke osobe koje svojim djelovanjem ili propustom prouzroče onečišćenje okoliša, odnosno osobe koje su svojim nezakonitim ili nepravilnim djelovanjem prouzročile ili dopustile takvo oštećenje odgovaraju po pravilima objektivne odgovornosti. Za odgovornost štetnika ne traži se njegova krivnja, njegov subjektivan stav o štetnoj radnji i štetnom djelovanju ovdje nije relevantan. Oštećenik mora dokazati da je štetnik poduzeo nekakvu štetnu radnju, da je od takve štetne radnje nastala šteta, mora dokazati uzročnu vezu između štete i štetne radnje.

Arhuška konvencija i pravo javnosti na sudjelovanje pri okolišnim postupcima

Ivan Mužar iz udruge Eko Pan predstavio je predavanje Gorana Sabola, mag.ing.geoinf o Arhuškoj konvenciji, na koju se vrlo često u posljednje vrijeme pozivaju skoro svi koji djeluju na području zaštite okoliša.

Arhuška konvencija (Konvencija o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima zaštite okoliša) potpisana je u gradu Aarhusu u Danskoj (25.6.1998. godine) na četvrtoj Ministarskoj konferenciji "Okoliš za Europu", a stupila je na snagu 30.10.2001. godine te je potpisana od strane 46 država Europske Unije. Republika Hrvatska je stranka Konvencije od 25.6.2007. godine.

Arhuška konvencija se odnosi na tijela državne, regionalne i druge uprave ugovorne stranke Konvencije, na fizičke ili pravne osobe koje obnašaju javne administrativne dužnosti; sve ostale fizičke ili pravne osobe koje imaju javne odgovornosti ili dužnosti ili koje pružaju javne usluge u svezi s okolišem.

Kako bi javnost kvalitetno mogla sudjelovati u donošenju odluka, svakako bi trebala raspolagati sa potrebnim informacijama i uključiti se pravodobno u proces odlučivanja.

Primjer iz prakse govori kako je korisnik prava na pristup informaciji zatražio od Ministarstva zdravlja informaciju o sastojcima cjepiva protiv nove vrste ptičje gripe koja je dosegla pandemijske razmjere. Navedeno cjepivo je patentirala farmaceutska tvrtka, a njegovi sastojci su poslovna tajna.

Službenik za informiranje namjeravao je odbiti zahtjev zbog obveze zaštite odnosno čuvanja tajnosti navedene informacije. Međutim, kako se u javnosti pojavila sumnja u štetnost cjepiva, te se javnost zainteresirala za navedeni problem, u tijelu javne vlasti proveden je test razmjernosti i javnog interesa.

Provedeni test pokazao je da interes javnosti da dođe do sastojaka cjepiva prevladava nad štetom koju će snositi farmaceutska tvrtka zbog povrede poslovne tajne, te je službenik za informiranje omogućio korisniku slobodan pristup traženoj informaciji.

U Hrvatskoj smo jako daleko od primjene duha Arhuške konvencije u svim postupcima u kojima je predviđeno sudjelovanje javnosti. 2014. upućen je poziv svim JLiRS i drugim institucijama i organizacijama da dostave primjere dobre prakse uključivanja javnosti u odlučivanje, postavivši pri tome standardne kriterije za procjenu kvalitete postupaka – pristiglo samo 9 prijava.

Kolektivno pravna zaštita okoliša

Paula Poretti, doc.dr.sc. s Katedre građansko-pravnih znanosti Pravnog fakulteta Osijek, govorila je o "Kolektivnoj pravnoj zaštiti okoliša".

Područje zaštite okoliša obuhvaća individualnu pravnu zaštitu - individualni interes, kolektivno pravo - opći, javni (difuzni) interes te ljudsko pravo (treće generacije).

U okviru svojeg domaćeg zakonodavstva, svaka je stranka dužna osigurati da pripadnici zainteresirane javnosti (a) koji imaju dovoljan interes ili, (b) koji dokažu povredu prava, tamo gdje to upravno postupovno pravo stranke zahtijeva kao preduvjet, imaju pristup postupku ocjene pred sudom i/ili nekim drugim zakonski utemeljenim neovisnim i nepristranim tijelom, kako bi osporili materijalnu i proceduralnu zakonitost neke odluke, čina ili propusta u ovisnosti od odredbi iz članka 6. i, tamo gdje je to predviđeno domaćim zakonodavstvom i bez utjecaja

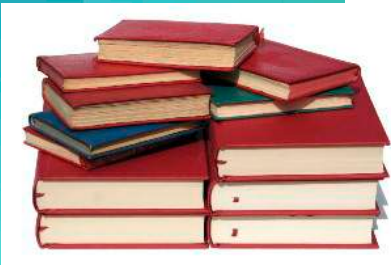
na stavak 3. ovoga članka, drugih odgovarajućih odredbi ove Konvencije. U tu će se svrhu interes svake nevladine udruge koja ispunjava uvjete navedene u članku 2. stavku 5. smatrati dovoljnim u smislu gornjeg podstavka (a). Također će se smatrati kako takve udruge imaju prava koja se mogu povrijediti u smislu gornjeg podstavka (b). Osim i bez obzira na postupke ocjene navedene u stavcima 1. i 2. ovoga članka, svaka je stranka dužna osigurati pripadnicima javnosti, koji udovoljavaju mjerilima, ako ih ima, utvrđenima domaćim zakonodavstvom, pristup administrativnim ili sudbenim postupcima kojima se osporavaju činjenja i nečinjenja privatnih osoba i tijela vlasti koji su u suprotnosti s odredbama domaćega zakonodavstva koje se odnose na okoliš. Priznavanje pravnog interesa osobama zainteresirane javnosti (čl 167.)

(1) Da ima vjerojatan pravni interes u postupcima uređenim ovim Zakonom u kojima je predviđeno sudjelovanje zainteresirane javnosti smatrat će se svaka fizička i pravna osoba koja zbog lokacije zahvata i/ili zbog prirode i utjecaja zahvata može, u skladu sa zakonom, dokazati da joj je narušeno pravo.

(2) Podrazumijeva se da ima dovoljan (vjerojatan) pravni interes u postupcima uređenim ovim Zakonom u kojima je predviđeno sudjelovanje zainteresirane javnosti i udruga civilnog društva koja djeluje na području zaštite okoliša ako:

- je registrirana sukladno posebnim propisima o udrugama te da joj je statutom kao cilj određena zaštita i unaprjeđenje okoliša, uključujući i zaštitu ljudskog zdravlja i zaštitu ili racionalno korištenje prirodnih dobara,

- je registrirana u smislu podstavka 1. ovoga stavka najmanje dvije godine prije nego je započeo postupak tijela javne vlasti o zahtjevu povodom kojega iskazuje svoj pravni interes, te ako dokaže da je u tom razdoblju aktivno sudjelovala u aktivnostima vezanim za zaštitu okoliša na području grada ili općine gdje ima registrirano sjedište sukladno svojem statutu.

Kazneno pravna zaštita okoliša

Predsjednik kaznenog odjela Županijskog suda u Osijeku, sudac Miroslav Jukić govorio je o temi "Kaznenopravnoj zaštiti okoliša". Tri su moguća modela reguliranja zaštite okoliša, antropocentrički prema kojemu je u središtu zaštite čovjek, biocentrički u čijem je središtu zaštita flore i faune te ekocentrički u kojemu se u središte zaštite stavlja okoliš, kao takav, u cjelini. Hrvatska je u Kaznenom zakonu i iz 1997. i 2011. prihvatila ekocentrički sustav i okoliš kao takav, štiti se Kaznenim zakonom.

Kaznena djela protiv okoliša u suštini su kaznena djela ugrožavanja. U pravilu, kod svih kaznenih djela, radi se o dvije vrste ugrožavanja: apstraktnom i konkretnom. Apstraktno ugrožavanje mahom znači povredu, odnosno kršenje određenih propisa. Kaznena djela protiv okoliša obuhvaćaju: temeljno kazneno djelo - onečišćenje okoliša, zatim ispuštanje onečišćujućih tvari s plovnog objekta, ugrožavanje ozonskog sloja, ugrožavanje okoliša otpadom, ugrožavanje okoliša postrojenjem, ugrožavanje okoliša radioaktivnim tvarima, ugrožavanje bukom, vibracijama ili neionizirajućim zračenjem, uništavanje zaštićenih prirodnih vrijednosti, uništavanje staništa, trgovanje zaštićenim prirodnim vrijednostima, protuzakonito unošenje u okoliš divljih svojti ili GMO-a, protuzakoniti lov i ribolov, ubijanje ili mučenje životinja, prenošenje zaraznih bolesti životinja i organizama štetnih za bilje, proizvodnja i stavljanje u promet štetnih sredstava za liječenje životinja, nesavjesno pružanje veterinarske pomoći, pustošenje šuma, promjena vodnog režima, protupravna eksploatacija rudnog blaga, protupravna gradnja, teška kaznena djela protiv okoliša. Djela je moguće počinuti i s namjerom i s nehajem. Po prirodi, neka kaznena djela moguće je učiniti samo s namjerom i to izravnom ili neizravnom. Za neka kaznena djela je propisano kažnjavanje i za sam pokušaj kaznenog djela. Direktiva Europskog Parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. g. propisala je koja je politika Europske Unije država članica, u pogledu zaštite okoliša. Teži se visokoj razini i traži se veća zaštita okoliša i kroz popisivanje kaznenih djela. Do ove direktive dolazi jer je uočen snažan porast kaznenih djela protiv okoliša i njihove posljedice, a da pri tom, postojeće sankcije nisu bile dovoljne radi odgovarajuće zaštite okoliša. Zbog toga su ovom direktivom date temeljne smjernice kako će u kaznenom zakonodavstvu države članice propisujući kaznena djela tu regulaciju i zaštitu okoliša proširiti. Direktiva navodi da svaka protuzakonita radnja, namjerna ili iz krajnje nepažnje koja predstavlja ispuštanje, emisiju ili uvođenje količine tvari ili ionizirajućih zračenja koja bi uzrokovala ili mogla uzrokovati smrt ili ozbiljnu povredu ili značajnu štetu, predstavlja kazneno djelo.

Novina u Kaznenom zakonu jeste djelotvorno kajanje – ako se prije nastupa teških posljedica (smrt, teška tjelesna, teško narušenje zdravlja, velike nesreće, promjene koje se ne mogu dulje vrijeme otkloniti) dobrovoljno otkloni opasnost ili stanje koje je uzrokovano, počinitelj se može osloboditi od kazne. Djelotvorno kajanje se odnosi samo na sljedeća kaznena djela: onečišćenje okoliša, ispuštanje onečišćujućih tvari s plovnog objekta, ugrožavanje okoliša otpadom, ugrožavanje okoliša postrojenjem, ugrožavanje okoliša radioaktivnim tvarima.

Zaključci seminara

Sudionici seminara zaključili su da je stanje vezano uz korupciju bolje nego što je bilo prije desetak godina. Međutim, da bi se postigli vidljivi i trajni rezultati potrebno je zajednički raditi na sustavnom poboljšanju.

Nužno je što jasnije definirati zakonske okvire, pojasniti nadležnosti postupanja i odgovornosti, te osigurati nadopunjavanja u nadležnosti i osigurati učinkovitost.

Javne ustanove za upravljanje zaštićenim područjima moraju imati javne planove upravljanja, bolju komunikaciju s javnosti, ali i odlučivati o dodjeli koncesija. Boljom suradnjom i umrežavanjem svih aktera osigurava se vraćanje povjerenja u ustanove, uprave lokalne zajednice te sudjelovanje lokalnog stanovništva.

Sve javne ustanove, državne i lokalne ustanove trebaju nastojati osigurati dovoljan broj stručnih osoba i nadzornika u Nacionalnim i Parkovima prirode, te ostalim zaštićenim područjima kako bi se spriječio svaki oblik korupcije.

Za pokretanje upravnog postupka sugerira se da javno-pravno tijelo aktivno elaborira i predoči stručne dokaze, ali i da traži naknadu štete kako bi se kaznio počinitelj i odaslala poruka učinkovitosti sustava u borbi protiv korupcije.

Kod bilo kakvih namjernih onečišćenja okoliša važno je tražiti odgovornost za štetu. Ne smije se zanemarivati zagađivanje okoliša zbog dobrosusjedskih odnosa. Odgovornost za zaštitu okoliša treba biti imperativ svakome.

Ugrožavanje okoliša otpadom, bukom, protuzakoniti lov, ribolov i mučenje životinja, protupravna gradnja i pustošenje šuma samo su neka od teških kaznenih djela protiv okoliša za koje je propisana kazna, a kod nekih je kažnjiv i sam pokušaj kaznenog djela.

Konačno, Arhuška konvencija jamči nam pravo na pristup informacijama, pravo sudjelovanja javnosti u odlučivanju te pravo na pristup sudskoj zaštiti u pitanjima okoliša, a u Hrvatskoj se primjenjuje gotovo cijelo desetljeće. Europska komisija usvojila je više direktiva u vezi s konvencijom koje su zajedno s konvencijom prenijete u hrvatsko zakonodavstvo. Primjenu treba sustavno pratiti kako bi se poboljšala provedba na lokalnoj i nacionalnoj razini kao osnova za uključivanje građana u politike okoliša te preuzimanje odgovornosti prema budućim generacijama.

Idući seminari koji će otvarati slično tematsko područje održat će se u Varaždinu, Virovitici i Karlovcu početkom 2017. godine.

Impresum:

«Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije i Ureda za udruge Vlade RH. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost projektnih partnera i na koji se način ne može smatrati da odražava gledišta Europske unije»

Izdavač: Udruga za zaštitu prirode i okoliša Zeleni Osijek

Projektni partneri:

PRAVOS

Nobilis
zaštitarsko-ekološka organizacija

Ovaj projekt financira Europska unija

Projekt sufinancira

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured za udruge